

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Növám ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Segéd-szerkesztő:
KETSKÉS ELEK.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytörzsdékben.

A gazdák kilátásai.

Jó ideig aggódva néztük a felhők futását, remény és felbuzdulás kelt szívünkben, ha a déli szellő fodrozta a fák lombjait. Aztán jött az északi szél, felhőket kavart a portengerből s magával sodorta a remény biztató sugarát. Most már nem sokat reménylünk az esőtől. Ha jön jó les, ha elmarad akkor se okoz sok kárt. A búzán ugye segíthet már.

A gazda tüpreng, aggódik, és kétségbeesik... a börze pedig ujjong és dörzsöli a kezét. Az ő reményeit ez a száraz napsugár hajtotta ki. A buza ára már 9 és fél forint körül jár. Ők már megszabják a buza árát papiroson, hogy októberben mennyiért fogják vásárolni. Akkorra megjönnek a hírek, hogy Kanadában, Hondurasban, Indiában milyen csodás termés lesz s a szegény magyar gazda kénytelen lesz olyan árban eladni a termését, a melyben ezek a jó hazafiak tőle követelik.

Mert ha Magyarországon rossz is a termés, a világ átlagos búzatermése nem sokat változik az előbbi évek terméséhez képest. De a mi jó hazafiaink: Schlesinger

Sándor Pál és hűséges csatlósai, a kik egyik vidéki városból a másikba járnak tüzet okádni az agráriusok ellen — mondom ezek a jó merkantilista urak vigan érzik magukat a papiros buza korszakában. A mi a gazdának siralom és millókra menő kár, az nekik muló izgalom, a játékszenvedély közepette. Ők most játszanak és a differenciákra utaznak. És ha vesztenek a papiroson májusban, behozzák a differenciát a gazda bórén októberben.

Azért el ne bízzák valahogy magukat a derék gazdák a kilenc forintos buza árával. Nagyon, de nagyon rossz termésnek kellene lenni az egész világon, hogy a börze a rendesnél csak valamivel is feljebb emelje az árakat. A míg a spekuláció járja, addig az árak is magasabbak, az effektív árut már csak úgy veszik, hogy ne veszítsenek rajta, vagyis a mint Kornfeld mondotta, a kereskedelmi tiszta erkölcsnek kell érvényesülnie. A világ ugyan azt tudja, hogy a kereskedői morálnak alapelve: végy olcsón és add el drágán, de hát mióta Sándor Pál lovagias téren védelmezi meg a papirosbuzát, a gabonaelővételt s mióta Kornfeld proklamálta a legtisztább erkölcs uralmát, a kereskedőket becsteléstérsé nélkül nem gyanúsít

hatják azzal, hogy nagy százalékra dolgoznak és kihasználják az eladónak helyzetét, augusztusban, szeptemberben olcsón veszik a gabnát, tudván, hogy a termelők kényszerülnek az eladásra.

Különös dolog az, hogy a játékszenvedély a börzén még mindig aranykorát éli a mi szegény hazánkban. Különös, hogy a börze megadóztatása csak egy-két percentre is — emberfeletti munkába kerül, holott épen a börziánerek százezrekre menő hasznót vághatnak szebre egy-két óra alatt. De hát természetes ez a helyzet ott, a hol a Rotschildok, a Kornfeldek és Sándor Pálok igazgatják a szegény Magyarországot. A hol a törvényhozás előtt az ő kegyelmes véleményük adja meg a placet-et, vagy non placet-et s ha valamely törvényjavaslat az ő tesszésükkal meg nem egyezik, a merkantilista miniszterelnök és a merkantilista kereskedelmi miniszter igyekezik a maga véleményét azokéhoz szabni.

A gazdák pedig mennek lefelé. A teher növekszik, a gond és adósság ólom-súlylyal huzza őket lefelé. Mig egyszerre betelik a mérték s a kiszagdából szel: vagy napszámos, a gentriből hivatalnok,

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Levél Józsikához.

Sokat sirtam tegnap; a kis Józsiat temették. Derült, vidám idő volt, a napsugár felhőren világított be az ablakon s a kis halottas szobában is féher volt minden. A Józsika arca, a csipkés szemfődele, a szalagos koszorú, a melyekre szép aranyos betűkkel az ő neve volt rányomtatva. Sorra látogatták a gyermekpajtásai, olyik elfogódva állott meg mellette; kis lelküket önkénytelen megkapták a halál misztériuma, a vágy: ma vagyunk és holnap egy marék por, melyből fű nő s üde, illatos mezei virág.

Elteszem sirodról, Józsikám, a kis virágot, imakönyvembe teszem s mindig-mindig meg fogok emlékezni rólad.

Pedig nem voltál nekem semmim se, alig ismertelek. Ha jól emlékszem, az utcán láttalak először valamelyik kapusarokban gubbaszkodva, mint egy fázós kis veréb. Olyan szánalmas voltál a szegény kis görbe nyakaddal, beesett sápadt arccskáddal; csak a két nagy szemed mutatott rajtad, a mely olyan komoly, okos volt, mint egy nagy emberé.

Nem játszottál a többivel és én nem bíztalak, hogy eredj velük. Pedig láttam az arcodon, hogy szeretnél te is végigfutni az utcát és megvárni végig a virágos ákácokat. Kialtani nagyot és legyűrni amazokat. Oh ha ugy egyszerre átváltozhatott volna nyomorúságos kis alakod, mint a hogy a mesében olvastad...

Beszélek, hogy álmodban mindig mesében jártál, hogy eljötték hozzád a jóságos tündérek, végigsimogattak a bársonykacsoikkal, megigazgatták a kis görbe nyakadat, kis görbe hátadat, az egyik lábacskaodat is kitoldották kissé és jó lstenem, olyan lettél, mint a többi, épen olyan. Végigfutottad az utcát és ráztad a virágos ákácokat...

Másnap megint öregedtél egy esztendő. Minden álmód után egy esztendő.

Kis öreg, így neveztek később és te erre büszke voltál. Tanultál sokat, az osztályban mindig legelsőnek ültetek. A jutalom könyveket is te kaptad meg jórészt. Szomorúan húzódnak meg azok a szekrény tetéjén, édesanyád sirva törülgeti, porolgatja. Elnézegeti benne a nevedet, a hogy beirtad szép gömbölyű betűkkel az első tiszta lapjára és csókolgatja az ujjaid nyomát, mert ha egész életében csak sirtott is mindig most te voltál neki a legkedvesebb. Ha sokszor

eszébe jut, hogy ugy néha, — Istenem, hiszengyariók vagyunk és oly könnyen kiszalad szánkon a rossz, — ha ugy néha, hirtelen haragjában olyat mondott a mi neked fajt! oh ha most eszébe jut, a szive majd megszakad szegénynek. Ugye hogy megbocsátottál neki és a testvérekéidnek is, a kik szintén sokszor bántottak és most bűnbánólag beletették a koporsódba mind-mind, a mit életében úgy szerettél volna. Vidd el magaddal a gyapjas barikát, az igazi ostoronyelet is játszóddal az angyalokkal, a kikkel most már bizonyára versenyt tudsz futni a csillagos ég pázisztján menyországos fák árnyékában. A mi nekünk tőled megmarad: egy marék por, melyből fű nő s üde, illatos mezei virág.

Elteszem sirodról, Józsikám, a kis virágot, imakönyvembe teszem és mindig-mindig meg fogok emlékezni rólad.

A kik életben láttak, sokszor elmondogatták: milyen jól járnál, ha meghalnál. Bár megszánna az Istenke és elvenne. Mi lesz belőled így?

Megtetted a kívánságukat, Józsikám, pedig, egykor te is féltél a haláltól, a haláltól, a melyről sokat hallottál beszélni, sokat és borzalmasakat. És képzelődöttél. Feltetted a magad nyomorult testét is és esténként, ha a hold feljött és hosszú, sötét árnyékot vetettek a fák, elbujtál az édesanyád

Papp Károly

Székesfehérvárott
Városház-tér, 5. szám alatt.
(Bejárat a Megyeház-utcáról.)

selyem-műfestő és vegyészeti ruhatisztító

Mindennemű úri-, női-, gyermek- és egyenruhák, menyasszonyi kelengyék, függönyök, végárúk, valamint ágynemű-toll tisztítását elvállalom. — Gyász esetekben a legrovidebb idő alatti kiszolgálást ígérek.

2721 156-23

Ma lapunk 4 oldal.

az egykor hatalmas földesúrból szegény ember lesz, a ki az adósságainak a kamataiból él. Az új nap — a merkantilisták napja pedig mosolyogva emelkedik a zenit felé.

UJDONSÁGOK.

— **Tisztelgés a polgármesternénél.** Mint említők, Havranek Józsefné urnónél — kitüntetése alkalmából — tegnap d. e. 11 órakor a Vörös Kereszt székesfehérvári városi választmánya és a tűzoltóság tisztelgett. Mindkét küldöttséget Keé István vezette. Az előbbi küldöttség tagjai voltak: Szögyény Marich Julia, Dittlich Szilárdné, Schlammadinger Alajosné, Fittler Béláné, Reé Istvánné, Lichtneckert Antalné, Zákics Miklósné, Aujedzki, Adolfné, R. Flögl Karolin, Szenczy Győző, Alaghy Dezső, dr. Bierbauer Viktor és Simon Sándor. A küldöttség vezetőjének, Reé Istvánnak magas színvonalon álló üdvözlésére az ünnepelt meghatott eszédben válaszolt.

— **Esküvő.** Baranyai Gyula fiumei kir. műszaki tanácsos szombaton, e hó 11-én tartja esküvőjét a budapesti krisztinavárosi templomban hercegszöllősi Szöllőssy Etelka kisasszonnyal, hercegszöllősi Szöllőssy Gyula leányával.

— **Egy matrona halála.** Mindig kevesebb lesz azoknak az ezüsfürtű, jóságos arcú, csupa szívből, csupa gyengéd szeretetből, igazi őszinte vallásos buzgóságból álló uriaszonyoknak száma, a kik a régi Magyarország patriarkális szép világának élő példjaként jártak közöttünk. Tegnap reggel ismét szőlött el közülünk egyet a halál arra az életre, a hol az örök világosság hinti szét fényugrait. Őzv. Say Ferencné, született Tschida Teréz tegnap reggel 4 órakor csendes elhunyt. Néhány hét előtt szerencsétlenség érte az agg matronát, a mennyiben szobájában elcsuszván, lábát törte. Hozzáartozói elhitték vele, hogy betegsége enyhébb természetű és rövid idő múlva ismét visszatér egészsége. Türelmetlenül várta a javulást. De jött a halál s csöndes, szenvedéssel teli pihenésre szólította. Temetése ma d. u. 5 órakor volt a rokonok, ismerősök és

tisztelői óriási számának részvételével. A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Say Ferenc és neje Helmsreit Lujza, Say Emma, özv. Udvardy Jánosné, Say Jozsefné, Say Aladár és neje Petriky Emma, ugy Aladár és Gizella gyermekeik; Say Viktor, dr. Say Károly és neje Békessy Sarolta, gyermekük Károly, Say Rudolf, Udvardy Miklós és Salome saját, valamint az összes rokonság nevében is fájdalmas szívvel jelentik, hogy forrón szeretett felejtethetetlen jó édes anyjuk, nagyanyjuk, anyósuk illetve rokonuk özv. Say Ferencné szül. Tschida Teréz folyó évi június hó 8-án reggeli 4 órakor, életének 73-ik évében az Urban csendes elszenderült. Istenben boldogult drága halottunk hült teteme f. évi június hó 9-én d. u. 5 órakor fog a Széchenyi-utca 24 számú gyázháznál a rom. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni s a Szentháromságrol címzett sírkertben levő családi sírboltban a boldog feltámadás reményében nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat e hó 10-én reggeli 8 órakor fog a székesegyházban a Mindenhatónak bemutatattni.

— **Kinevezés.** Az alispán Heigerl Gyula árv. irodai gyakorlatokozó közg. díjnokká nevezte ki.

— **Érettségi vizsgálatok a ciszt. rend főgimnáziumában.** A ciszt. rend főgimnáziumában f. hó 4, 6 és 7. napján folyt le az érettségi vizsgálatok szóbeli része Spitkó Lajos kir. tanácsos, tanterületi főigazgató elnöksége alatt, ki a vizsgálatokat mindvégig fáradhatlan buzgósággal s közismert szakértelemmel vezette. Kedves vendégül üdvözölte a bizottság Dr. Lauschmann Gyulát, a Szent-György kózkórház osztályos főorvosát, aki érdeklődő figyelemmel hallgatta ifjauk feleleteit. Vizsgálatot állott 20 főgimnáziumi, s — a latin nyelvből — 1 főreáliskolát végzett tanuló. Az eredményt az elnök a következőkben hirdette ki:

jelesen érettek: Hlavathy Imre (tanári pálya.) Keller Gyula (egyházi p.) Meszleny László (katonai p.) Mohai Lajos (tanári p.);

jól érettek: Auér Lajos (vasuti tanf.) Baranyai Lajos (egyházi p.) Márkus János (jogtud.); Érettek: Csányi Odón (gazdászati) Hufnagel Ferenc (egyházi p.) Langmár Ferenc (pósta-távírv.) Majer Gyula (gazdászati) Paulovits Béla (katonai p.) Sándy János (egyházi p.) Szabó József (egyházi p.)

Hat tanuló a szeptemberi javító vizsgálatra, egyet pedig ismétlésre utalt a bizottság.

szoknyájába. Most egyedül vagy kint és nem félsz. Megismerted a halált. jó. Elalattott szeliden, csendesen, mint édesanyád szokta.

Meglátogattalak, mikor beteg voltál, az édesanyád akkor lábadozott. Mert ő beteg volt szegény, hogy azt hittük, hamarabb eltemetjük, mint téged, Józsikám. De ő meggyógyult és helyette elmentél te, hogy megválthassad édesanyádat. Mert ha ő meghal, ugyan mi lett volna Paliból, a ki annyi nadrágot elszakít és mindig éhes, no meg a babából, a kinek a szavát még csak édesanya tudja megérteni . . .

Igen, te nagyon okos voltál, Józsikám és ezt mind föl tudtad fogni a kis komoly fejjel. Odaszorítottad lázas kis arcod az édesanyád kezére és úgy beszéltél neki:

— Elmegyek, mama, az Istenke megígérte, hogy elvisz. Oh nem a halál, az Istenke. Mama, láttad-e már az Istenkét? Láttad ugy-e, mikor te is beteg voltál . . . Én mindig látom, mama és tudom, hogy már holnap, igen . . . Hozzátok be a kis sánta tyukomat, attól is el akarok bucsuzni . . . No szegény boglyos, hát jó legyél, sokáig nem látlak.

Előkotortaszad párnád alól a piskótát, a mit te nem tudtál megenni.

— Adjátok oda a boglyosnak . . .

A tyukodnak se volt kedve, immel-ámmal

kopogtatta fel a te jó piskótádat és csak nézett rád a szomorú szemével. A szomorú szemével, a mely ugy hasonlított a tiédhez s a hogy fél lábán kutyorgott, mintha mondtá volna: Isten veled, paji, Isten veled, jó kis komám, ki szeret már engem egy ezentul!

Ne busulj, Józsikám, nagyon jó dolga van a kis tyukodnak. Ugy szeretjük mi mindnyájan, — csak ne sirnánk, valahányszor látjuk . . .

Hogy valami újságot is mondjak, Pali is megkomolyodott azóta. Nem ugrál annyit és nem bánt senkit. Tán rácsókolta valamit a te muló kis felkedből, hogy ugy hasonlít most a szelidségével te hozzád. És talán templomba is szeret már menni; várja, hogy megmutassák neki az anyyalkák a menyországot, a hogy neked egyszer megmutatták, édes Józsikám, emlékszel-e? Most is tülenbe csengenek a lázas szavaid:

— Mama, akkor nap, mikor beteg lettem, templomba mentünk, mind az egész osztály. A Dérzi gyerekekkel voltam együtt. Én szomorú voltam és te reád gondoltam mindig, nagyon sajnáltalak. Beteg voltál, mama. Oh hallottam, mit mondott a doktor bácsi édesapámnak odakint. Azt mondotta, meghalsz. Édesapa sirt és én is sirtam. A templomban is sirtam és még a Dérzi gyerekek azt beszélte a többinek, hogy kikaptam a tanító urtól. De nem hitték, mama, mert én jó

— **Zenevizsga.** Leéb Erzsé és Mariska tanítványai június hó 11-én tartják zongora vizsgájukat a főgimn. disztermében. Kezdeté d. u. 4 és fél órakor. A vizsgázók névsora: Vagner Paula és István főreáliskola II. o. tan. Vizteleky Anna és Blanka, Mika Ilonka, Kövessy Rózsi, Takácsi Nagy Meláni, Lauschmann László főgymn. I. o. tan., Klein Mariska, Vizteleky Anna, Skalka Hilda, Skalka Józsa, Szabó György főreál. III. o. tan., Szabó István főreál. III. o. t., Szabó Ilonka, György és István, Vagyázó Miczike, Vertes Marcsa, Kálmán Etelka, Kaltenecker Jenő főgymn. náziumi IV. oszt. tan., Kálmán Etelka, Paulovics Rózsi és Kodes Mariska.

— **Közelem.** Szorgalmas és jómagaviseletű elemi iskolai tanulóink évégi jutalmazásához a m. t. közönség a multban mindig készséggel hozzájárult. Ezen kegyes jószáguk bátorít fel arra most is, hogy a tanév végének közeledtével ismételen azon tiszteletteljes kéressel forduljak a n. é. közönséghez, kegyeskedjenek az érdemes iskolás gyermekek jutalomkönyveire szánt adományaikat alulirt igazgató címére az *eredéves* iskolához juttatni. Székesfehérvár, 1904. jun. hó 11-én. *Szirkok* József igazgató.

— **1848: XX. t. c.** Sok szó esik mostanában az 1848-iki XX. törvénycikkéről. A Magyar Szó vetette fel, követelvé, hogy a protestáns papság fizetését az állam eszközölje. A hang nagyon nagy volt mellette s rövid idő multán az összes egyházi javak elkobzását is követelni kezdték. Tillmann Béla, hírlapíró társunk, az Alkotmány belmunkatársra okos, higgadt s minden tekintetben kiváló rópiratot bocsátott ki e kérdés vitatására s a törvény magyarázatával, de meg az 1848-iki országgyűlési tárgyalások hiteles leközlésével bizonyítja, hogy az 1848-iki törvényhozás viszonyoságot, egyenlőséget és szabadságot követelt minden felekezetenek. Vagyon elkobzásról, jogcsorbításról, katolikusok megrovíditásáról tudni sem akartak. S a ki ezt akarja belemagyarázni, nem tud felémelkedni a szabadság és egyenlőség eszmőig. Tillman fizetését melegen ajánljuk mindenkinek, a ki e kérdés iránt érdeklődik. (Kapható az Alkotmány szerkesztőségében Bpest, VIII. Szentkirályi-u. 28. 60 filléért.)

— **Hivatalos termébeccsítés.** A földmívelési miniszter most adta ki hivatalos termébeccsítését, mely a június 1-i állapotokra vonatkozik. A hivatalos jelentés szerint a gabonafélékből ország-szerte gyenge közepettermés várható és pedig a

vagyok mindig. És aztán, oh Istenem, a kis Jé zuska szólott hozzám, mama, igazán szólott hozzám. Nagy világosságot láttam körülötte és mint ha aranyból lett volna a kis szája, a hogy beszélt

— Szeretnél-e meghalni?

Szépen összehajtam a kezem, mert tudom, hogy ez illik és azt feleltem neki:

— Én meghalok, de mamát add vissza nekünk!

A Jézuska mosolygott és mintha végigsimította volna az arcomat, egyszerre olyan melegem lett. Behunytam a szememet és láttam a menyországot. Oh mi szép, mi gyönyörű! Csupa aranyal, csupa aranyal . . . Engem az Istenke visz el, nem a halál! . . .

Te megtanultad, Józsikám, hogy nem kell félni, oh tanits meg bennünket is! Mutasd meg a menyországot, a menyországot, melyet mesének hisz a rideg ember, az elmulást, mely nem a vég, hanem a kezdet.

Ma vagyunk és holnap egy marék por, melyből üde, illatos virág nő, menyország virága.

Elteszem, Józsikám, sírodról a kis virágot és mindig-mindig meg fogok emlékezni rólad . . .

M. Prigi Olga.

Szlanyinka Ferenc

férfiszabó

Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca I. szám.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat a legfinomabb tavaszi és nyári angol és hazai szövetekből. Vállalkozom mindennemű őr-, egyen- és papi-ruhák legjutányosabb ár mellett, korrekt és gyors elkészítésére. — Vidékre próba nélkül.

tavalyi terméshez képest a búzából 70, a rozs-
ból 90, az árpa és zabból pedig ugyancsak 70%.
Ez azonban csak a június eleji állapotokat vá-
zolja és azóta az időjárás alakulása szerint
napról-napra bizonyos százalékkal csökkenhetett,
vagy javulhatott a terméskilátás. A további kedvező
időjárás meghozhatja a hivatalosan jelzett
terméseredményeket, de többet már semmiesetre
sem, ellenben kedvezőtlen időjárással azok te-
mes csökkenésére számíthatunk. Ha irányadóknak
tekintjük a százalékos arányokat, tény az,
hogy a 10—24% terméskülönbséget mennyisége
teljes összegében fogja apasztani gabona- és
liszt kivételünket, mert a belföldi szükséglet csök-
kenten alig lehet. Eszerint körülbelül 300 millió
koronával kevesebb értékű árut adhat az idén a
gazdaközösség a kereskedelmi forgalomba, ennyivel
kevesebb bevételre lesz. Tehát mindenképpen
inséges esztendőre számíthatunk.

— Vizsgarend a polgári leányiskolában.
I. *Magánvizsgálatok:* Június 15-én d. u. 2 óra-
kor írásbeli vizsgálat; 16-án d. e. 8 órakor szó-
beli vizsgálat. II. *Vallástamból:* Június 17-én d. e.
8 órakor összes felekezetek vizsgálatai. Elnök: a
felekezet részéről kiküldött. III. *A közsmereti
lánygyakból.* Elnök: gr. Festetics Bennő kir. tan-
felügyelő. Az iskolaszék részéről jelen van Tóth
István polg. iskolai gondnok. Június 20-án d. e.
8 órakor I. osztály vizsgálat; 21-én d. e. 8 óra-
kor II. osztály vizsgálat; 22-én d. e. 8 órakor
III. osztály vizsgálat; 23-án d. e. 8 órakor IV.
osztály vizsgálat; 25-én d. e. 9 órakor francia
nyelvből; 27-én d. u. 6 órakor testgyakorlatból;
28-án d. e. 9 órakor záróünnepély. *A kézimunka
és rajzkiváltás megtekinthető jun. 20—26-ig reg-
gel 8 óráig 12-ig, délután 2 óráig 6 óráig.*

**— A székesfehérvári famunkások szakegy-
lete.** Mint illetékes forrásból értesülünk, félreértésre
adott okot a fenti címen múlt számunkban meg-
jelent hírlünk. Sietünk ezt a félreértést eloszlatni.
A szociálista hajlama ácsesgöd urak szeretik ma-
gukat famunkásoknak nevezni, s így, mikor hírlül
adtuk, hogy *diszes* egyesületük a rendőrség
vizsgálat alá fogta, famunkásokként szerepeltek
az újságban. Az asztalosok és esztergályosoknak
van egy *famunkások szakgyuleke* című egyesü-
letük, így ez az egyesület került abba a gyanuba
hogy felosztásnak néz elé, pedig — mint hal-
juk — éppen nem nevezhetők *elvtársaknak*. Nem
akarjuk, hogy továbbra is ebben a gyanuban legy-
nek, s ha nem kérték volna is, kötelességünknek
tartanók kijelenteni, hogy az a *felosztásra ér-
demes* egyesület az *ácsesgödök szakgyuleke*.

— Bünyői vizsgálat. Lapunk olvasói is-
merik azt a szerencsétlen esetet, a melynek
Fantzler Mihály martonvásári lakos május 23-án
pünkösd hétfőjén áldozatul esett. Gemmel Ferenc
ugyancsak martonvásári lakos személyét egy
ellenségének személyével összetévesztve, a gya-
nutlanul szórakozó emberen hátulról több halá-
los szurást ejtett, úgy, hogy a szerencsétlen ál-
dozat pár pillanat alatt kiadta lelkét. Ezen ügy-
ben e hó 5-én, vasárnap volt a nyomozó vizs-
gálat. Tömör József kir. törvényszéki vizsgáló-
bíró 34 tanút hallgatott ki, a kik mint közvetlen
és közvetett tanúk a szomorú esethez adatokat
szolgáltattak. A vizsgálat adataiból kiviláglik,
hogy a gyilkos Gemmel Ferenc nem volt beszé-
lhető állapotban, mikor rettenetes tettet elkö-
vette. Mi csak egyet csodálunk: miért rendel a
bíró vizsgálatot vasárnap, azon a napon, mely
a polgárok testi és lelki pihenésére és felüdülé-
sére van szánva? A ki egy ily kis község álla-
potát elképzei, könnyen beláthatja, hogy a szörnyű
eset adatainak megbolygatása, a tanúk kihallga-
tása az egész községet lázba hozta s így profa-
náta az Úr napját, a mi — azt hisszük — nem
lehet célja sem a község lakosságának, annál
kevésbé pedig a bíróságnak, a mely épen az
emberiség javítására, a vadhajtások lenyesésére
van hivatva.

— A restaurált lékai vár. A lékai vár hely-
reállítási munkálatai már tetemesen előrehaladtak.
Az építkezéseket a jövő év folyamán fejezik be
teljesen. *Eszterházy* Miklós herceg rendkívül ér-
deklődik a szép középkori emlékek stilszerű
restaurálása iránt. A vár kriptájában vannak el-
helyezve Nádasdy Ferenc gróf vértanu hamvai
is. A Nádasdy grófok most a jeles hazafi porait
a családi sírboltba szeretnék szállítani, amiért
hamvainak kiadása iránt a család szeniorja meg-
keresést intézett Eszterházy Miklós herceghez. A
herceg, ha nehezen is, de előreláthatólag helyt
ad a kegyetes kérésnek.

— Egy városi tanács és a mészárosok.
Nem régebben emeltük, hogy — mint az utóbbi
időben nálunk is — Zomborban oly magasra
emelték a mészárosok a hus árat, hogy a közönség
a tanácshoz fordult védelemért. A város tanácsa
a mészárosok hűsüremelésére azzal felelt, hogy
idegenből hozott mészárosokat, akik a jó minő-
ségű húst, pontos mértékkel a régi áron mérik.
Az új mészárosok a város által rendelkezésükre
bocsátott helyiségekben meg is kezdték már a
húsvágást. A házasszonyok dicséretétől, mely-
lyel a tanácsot elhalmozták, viszhangzik most
Zombor. A kartell kötött mészárosok panasszal
fordultak a város közgyűléséhez a tanács ellen,
hogy az idegen mészárosoknak kedvezmény-
nyújt, sőt akadnak a közgyűlésen, akik fel is szó-
laltak a mészárosok mellett és a tanács ellen,
de a nagy többség melegezéssel vette tudomá-
sul a tanácsnak a közönség érdekében tett intéz-
kedéseit. Ugy áll a dolog, hogy Zombor városa
megmutatta az egész országnak, mit kell esle-
kedni, mikor az egész város fogyasztó közönsé-
géről van szó. Egyuttal elhatározta, hogy szövet-
kezésre hívják fel a városokat az élelmi szerek
árúsítóinak kartallje ellen és e czélból törvényho-
zási intézkedést is kér.

— Városunk húsfogyasztása május hónap.
A város lakossága elfogyasztott 9 bikát, 108
ökröt, 139 tehenet, 8 novendék-marhát, 292 borjút,
238 juhot és 514 sertést. Hogy hány libát, kacscát,
csirkét, tyúkot, kappant emésztett meg Székes-
fehérvár város gyomra, arról nem kaptunk hivatalos
adatokat; de az is szép summát tesz minden
bizonytal. Sajnos azonban, hogy — a mai rend
értelmében, mert hát a hivatalos felfogás szerint a
gümökörös állatok húsát élvezhető — 5 tüdő-
gümökörös és 4 májmételes állatot is meg kellett
emlénkünk; a beteg tüdőket és májakat meg-
semmisítették.

— Elelmiszerek hamisítása. Mi már szóvá
tettük a minap, hogy egyes lelkiismeretlen nem-
berek ma már a tejfölt is hamisítják. Egyben,
miután a hatóság figyelmét felhívtuk erre a
körülmenyre, megígértük, hogy visszatérünk e
tárgyra. Hamarabb kell ennek sorát ejtenünk,
mint gondoltuk. Tóth Aladár köz. bizottsági
tag ugyanis a tegnapi ülésen szóvá tette e dolgot.
Utána jártunk és megállapítottuk, hogy ezek a
hamisítások főként a házhoz járó asszonyok
részéről tapasztalhatók; de az is bizonyos, hogy
a piacon is gyakran akadhatnak hamisított teje-
stb.-re. Ugy tudjuk, hogy dr. Aróky orvos ur
joga és kötelessége a piacon szemlét és vizsgálatot
tartani. Az ő figyelmét ohajjuk tehát elsősorban
felhívni erre a türethetlen állapotra, mert az
mégis csak abszurdum, hogy ma már hamisítatlan
tejet, tejfölt stb.-it sem kap Székesfehérvárott az
ember. Annak a gyanúlatasnak nem adunk hitelt,
hogy azért ilyen laza az ellenőrzés, mert az árusító
asszonyok és a rendőrök rokonságban vannak
egymással; mert nem tátelezzük fel a hatóságról,
hogy ez a körülmény út hármiként is befolyásolná.
Egyébként a közönség részéről hozzáink érkezett
számtalan panasz folytán mindenesetre hírlapírói
kötelességünknek tartjuk minden, ez irányban tett
intézkedés számontartását. A mérhellen drága: ág
mellett legalább az az egy tudat vizsgálatja a kö-
zönséget, hogy hamisítatlan eszik.

— Kimutatás. A székesfehérvári jótékony
nőegylet által Ő cs. és kir. fensége herceg
Lichtenstein Alajosné, sz. Erzsébet főhercegnő
legnagyasabb védnöksége alatt a Szent-István
terem összes helyiségeiben saját pénztára javára
rendezett, reklámképek előadásával egybekötött
zeneestély az egylet által segélyezett szegények
nyomorának enyhítésére — a kiadások levé-
nével — 1670 korona és 29 fillért jövedelmezett.
Ezen szép eredmény elérésében Courard Vilmosné,
Schwarzbach Flóra, Arnóthfalvy Stefánia, gróf
Czirák Mária, báró Fiáth Illy, Fittler Lujza,
Fleischer Antónia, Gebhard Irma, Grundböck Gi-
zella, Keller Mariska, Kelley Flóra, Kenessey
Margit, Lichtenbeck Juliska és Piroška, Polláček
Anna, Révy Gizella, Skalka Irma, Vértessy Matild
urhölgyek, — Schranecz János, dr. Kornis Zoltán,
Fricsay Richard karnagy urak szíves közreműkö-
dése az egylet jótékony célú törekvést nagy
mértvben előmozdította. Nagyméltóságú Gaudernak
József cs. és kir. altábornagy ur a honvédezeket,
— nagys. és főtiszt. Szency Győző igazgató ur
a zongorát és a Szent-István terem igazgatósága
a helyiségeket voltak szívesek a jótékony cél
iránti tekintetből átengedni, — és a helybeli sajtó
joakaratu támogatása nagyban járult a sikerhez.

Adomány és felülfizetéssel az egylet pénz-
tárát gyarapították: Ő cs. és kir. fensége herceg
Lichtenstein Alajosné, sz. Erzsébet főhercegnő
100 k. Dietzl József borkereskedő (Budafok) 50 k.
Névtelen és gróf Zichy Ráfaelné 40—40 k. dr.
Városi Gyula püspök, Káptalan, Zirc-cisztercia
társház, herceg Lichtenstein Alajos, Flits Miklós,
Villanytelep, Mattoni Henrik (Budapest) 20—20 k.
gróf Czirák Antal, gróf Czirák Antalné, báró
Fiáth Pál, K. Horváth István, gróf Merán Ferenc,
Szuborics Jenő, id. gróf Zichy Jánosné, Frank
Henrik (Kassa) 10—10 k. dr. Fiáth György, gróf
Zichy Jenő, 9—9 k. Deutsch Ignác 7—7 k.
herceg Esterházy Miklósné, Kenessey Lajosné,
dr. Löwy Károlyné, Munkácsy Adolfné, gróf
Nádasdy Tamásné, Schwarz Lázár, báró Traut-
enberg Frigyesné, gróf Wimpfen Siegfriedné
6—6 k. Deutsch Aladár 5 k. Deutsch Oszkár,
Schlammadinger Lajos 4—4 k. Heckenast Kálmán
3 k. Lurja Aladár, Schwarzbach-Eltér Gizella
2—2 k. Rittmány Sándor, Tóth Artur, N. N.,
N. N., N. N., N. N., Kiffer Dezső, Vicenty
Zoltán 1—1 korona.

Eltelt vagy bort adományoztak: Arnóthfalvy
Istvánné, özv. Arvay Imréné, Aujedzky Adolfné,
Balogh Jozsefné, dr. Bierbauer Viktorné, dr. Bin-
der Gyuláné, Birk Jánosné, Bernát Pálné, Báró
Jenőné, Csáp Miklósné, Dietzl József borkeres-
kedő (Budafok), Deutsch Ignác, Dicsella György
né, Dréher Antal (helyben), Dietrich Szilárdné,
dr. Eisenbarth Károlyné, Emhecht Józsefné,
Enderz Jánosné, báró Fiáth Pálné, dr. Faludi Mik-
sáné, dr. Fanta Adolfné, id. Füstér Imréné, Fe-
kete Gézáné, Frank Henrik (Kassa), Fittler Béláné,
özv. Gebhard Ignác, Grünfeld Pálné, Grünfeld
Simonné (Vele), Hagenmacher Henrik (helyben),
Havranek Jánosné, Hertelendy Béláné, Juth Ist-
vánné, Jámborfily Kálmáné, Klokner Józsefné,
Kovács Lajosné sz. Szőgyény-Marich Róza, dr.
Kövesy Istvánné, Kaitneckert Mártonné, özv.
Kanel Hugoné, dr. Keczan Liviusné, özv. Keller
Károlyné, dr. Kenessey Gyuláné, Kereszturi Ödön-
né, Litzke pezsgógyáros (Pécs), dr. Lauschmann
Gyuláné, dr. Löwy Károlyné, Lichtenbeckert An-
tálné, Leeb Erzsike, Sz. Lukács fűrdő igazgató-
sága (Budapest), Madarassy Istvánné, gróf Merán
Ferencné, Moenich Károlyné, Makay-Magyar Róza,
Mészáros Ferencné, özv. Mellán Edéné, Melczor
Sománé, Nagy Pálné, Nagy Ignác, Námessy
Mariska, özv. Pichler Jozsefné, özv. gróf Pappen-
heim Sándorné, Pásztori Sándorné, Péntes Im-
réné, Palfy Károlyné, Pápay Nándorné, Polláček
Albiné, dr. Pláner Béláné, Pető Miksáné, Ree
Istvánné, Reinitz Lipótné, Reichard Mórné, Ros-
tagni-Flögel Karola. (Folyt. köv.)

Legelegánsabb cipők

készülnek Csúcs István kitűnő hírnevű cipész műhelyében.
Pompás választékot tartok mindenemű lábbeliekből, me-
lyeknek kitűnő minőségéért felelősséget vállalok. Leghír-
vevesebb angol cipőkrémek és cipőfenyázatok. **Raktár Székes-
fehérvár, Nádor-utca (Eisenbart óras mellett.)** 52-7

2729

— **A bérkocsiallomások tisztántartása.** Már a múlt számunkban szóvá akartuk tenni azt az anomáliát, hogy a bérkocsiallomásokat messziről ki kell kerülnie a közönségnek, ha nem akarja, hogy egész hétre el menjen az utvágya. Úgy tudjuk, hogy az új bérkocsi szabály-rendeletben (különben a régiiben is megvolt) benne van, hogy nyári időben naponként *lőbbs-ör* fel kell öntözni az állomások helyét. Azt hisszük, elég a rendőrség figyelmét az elmondottakra felhívunk. Reméljük, hogy a legközelebbi szárazság alkalmával az a kellemes illat nem lesz többé élvezhető.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A váli rom. kath. lakarek-magtlár alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Szerellem és kékgalic.** Preuter Ernő 15. éven keresztül fájdtotta az édesapja szívét, Preuter Irma 19-szer érte meg a krumpli kapálást. Mindkettőt a kies, horáról és jókedvűről hírneves Mór vallotta szülőitjének. A szépmenyű ifjú mint bognárinas kapta a verést a gazdájától, a hölgy mint szobacica ijesztette az egereket cincogásával. Mindez nem akadályozta őket abban, hogy ne legyenek rajongó tisztelői a holdvilágnak és bele ne habarodjanak egymásba annyira, hogy szerelmüknek csak a halál lehetett volna a medicinája.

— **Egymáséi nem lehetünk, tehát haljunk meg —** szólottak egymáshoz.

Pisztoly, revolver, kőtel, vízbeugrás, maró-lug, agyonkopálás, minden megfordult a fejükben, míg végre a kékgalicához folyamodtak, hogy az legy medicinája annak a gyógyíthatatlan huszarabnak, a mi annyira sajgott a kebelükben. Arról meg voltak győződve, hogy a kékgalic biztosan operál, mert a peronosporát is diadalmasan megöli, pedig alig csakhogy nyakon lottyantják vele. Diktum, faktum. Megittak egy jókora pohárral s rövid öt perc múlva mindkettő nagy-zási mániába esett. Vezuvnak és Actnának kép-zelték magukat és oly műkítőreket vittek végbe, hogy a két tüzhányó szili volt hozzájuk képest. A móri doktorok után a fehérváriak vették őket kezelés alá a Szt.-György kórházba. Természetes, hogy kigyógyultak a tüzhányósiból is, meg — a mi szintén természetes — a szerelemből is és erős fogadást tettek, hogy többé ilyen bolondot nem tesznek soha.

— **Toronyóráink.** Most, amidőn a közgyűlés határozata folytán Reé István főkapitány azon fáradozik, hogy városunk toronyóráinak pontos és egybevágó járását lehetővé tegye, időszerűnek tartjuk idevonatkozólag néhány megjegyzést tenni. Természetes, hogy csak jó órák járhatnak pontosan; tehát a toronyórákat első sorban meg kell javíttatni. Hogy a toronyórák eddig oly kritikan alulak voltak, annak a magyarázata nemcsak abban rejlik, hogy az időjárás viszony-ságait megsínylették, hanem főképp abban, hogy a haragozni járó, racionálisan és felügyelet nélküli gyermekek legnagyobb örömeiket az óraszerkezet pszichálásában találják. Keresse tehát a kapitány-ság módját, hogy ez meg ne történhessék, mert különben ott leszünk, a hol a máli honpolgár.

— **Névmagyarosítás.** Weisz József főlel illetőségű kereskedő vezetéknévét „Vadász“-ra változtatta.

— **Kedélyes kocsis.** Suszter Harmath József hétfőn délelőtt — úgy látszik — egy kicsit beszédet a hegy levéből, mert nagyon virágos hangulatban bandukolt a Magyar Király előtti kocsi-állomás felé. *Móroca* Lőrinc 2-es számú bérkocsis, nikor a pityókás alakot közeledni látta, megörült, hogy most egy kis mulatság kínálkozik. Boszantani kezdte őt. A közel álló rendőr figyelmeztette a kocsiát: de a figyelmeztetés nem használt. Addig heccelődött, míg Suszter Harmath Józsefet is elöntötte az epe, és alaposan megisztelte a kocsiát urat. Csakhogy ez meg Móroczának nem tetszett, neki ugrott az amugy sem valami szilárdan álló embernek és úgy fellökte, hogy a mentők eszméletlen állapotban szállították a kórházba. A rendőrség majd elveszi a kedvét a kedélyes kocsiának.

— **Tolvaj pékinas.** Özv. Berger Ferencné azt a panaszt tette Mihály Mihály 18 éves pékinas ellen, hogy tőle 6 koronát ellopott. A romlott ifjú tettét beismerte. A rendőrség feljelentette a járásbírósnál.

Közgazgatási ülés a városnál.

Tegnap tartotta meg a város közig. bizottsága rendes havi gyűlést *Fiáth* Pál báró főispán elnöklété alatt. A gyűlésen jelen voltak: Havranek József polgármester, Tóth István főjegyző, Fittler Béla t. főgyógyász, dr. Bierbauer Viktor főorvos, id. Almássy Ferenc, dr. Fanta Adolf, Tóth Aladár, Tóth Artur, Kövessy István, dr. Löwy Károly, dr. Saára Gyula, Plossek Ferenc pénzügyigazgató, Vajda Géza áll. ép. főmérnök, Ujházy Sándor kir. főgyógyász, Bognár József állatorvos, Diebala György közigazdasági előadó. Reé István *főkapitány* jelentése szerint *igátás* 2, az ember élete és testi épisége ellen egyéb cselekmény 7, lopás 26, vagyon elleni egyéb cselekmény 12, egyéb büntetendő bűntettek és vétségek 6 esetben fordultak elő május hó folyamán. A kihágási ügyosztály 140 feljelentést tett 198 egyén ellen. A jelentés nem mondja ugyan közbiztonsági állapotainkat sem jónak, sem rosszának, de a statisztika elég szomorú képet nyújt közbiztonsági állapotainkról. A jelentés hosszasan foglalkozik a szociálisták működésével és a sztrájkokkal. (Ami különben szoros kapcsolatban van egymással.) Megemlékezik Pinter Károly és Csapor Ferenc urak május elsei szerepléséről (most egy időre csendesek lesznek.) A sztrájk megszüntetése céljából 3-án újra tartották békeltető ülést, de a munkások makacsságán minden békítési igyekezetek megtört.

Az *árvaszki* jelentés szerint április végén gyámság alatt volt 2543 egyén, május folyamán felszabadult a gyámság alól 18, gyámság alá került 40, május hó végén 2565 gyámlott maradt. Gondnokság alatt volt 78 egyén. Az *árvaszki* bevétele kitétt 15329 korona 10 fillér, a kiadása 18779 kor. 72 fill., pénztári maradvány 2549 kor. 38 fillér.

Tóth István főjegyző jelenti, hogy a tanács Kiss Julianna, Szijjártó József, Bodnár Róza, Horváth István és Kodrik József gyógydjának az orsz. betegápolási alap terhére leendő előirását javasolja kérelmezni a minisztertel, mert a nevezettek bírnak ugyan némi vagyonnal, de ha a terükre eső gyógydjákat behajtják rajtuk, az amugy is megterhel birtokuk ennek áldozatául esik s így földönfutókká lesznek. A bizottság a javaslatot magáévá teszi. Ifj. Viniczai Ignácznak és Berki Sándornak kérését megtagadták, mert az előbbi a Jancsár-kuti dűlőben, tehát *ártér* területén, az utóbbi pedig a Hosszu-sétátér mentén tehát oly ponton akart építeni, amely pontot a tanács nem óhajlja beépíttetni, mert a sétátér veszene értékéből.

Dr. *Bierbauer* Viktor főorvos jelentése szerint, a múlt hó egészségi állapota *jónak* mondható. Egyébként az orvosi jelentés számadatai a következők: Születelt 105, ebből törvényes fi: 51, nő: 47. Törvénytelen fi: 3, nő: 4, ikerpár: 1 — Házasságra 34 pár lépett. — Elhalt: 70; és pedig fi: 34, nő: 36. — Ebből 7 éven alul volt törvényes fi: 9, nő: 6, törvénytelen fi: 2, nő: 1. Születési többlet 35 volt. Járvánnyá fajulható betegség közül volt: difteritis: 2, vörheny: 1, hasi-hagymáz: 2. — Nevezetesebb halálokok: Vele-született gyengesség, göröcsök: 1, gyermek aszály: 1, bélhurut: 2, hagymáz: 1, tüdőlob: 3, tüdő-vész: 12, guta: 3, vízkór: 1, aggkór: 11, öngyilkos: 2. Szt.-György kórház 14 halottja közül 6 volt székeférvári lakos.

A kerületi orvosok több utcának nyílt, bűzös és az egészségre rendkívül ártalmas csatornái, és a bérkocsi állomások elhanyagolása miatt panaszkodnak. Az orvosi jelentéssel kapcsolatban három felszólalás történt: Tóth Aladár szigorú ellen-örzést óhajt látni az élelmiszerek hamisítása körül; (e tárggyal külön cikkben foglalkozunk,) dr. Saára Gyula a Tóth-féle gőzfürdő mizerábilis tisztasági állapotát kifogásolja; *Fiáth* főispán pedig kiváratosnak tartja, hogy a város a fürdőkre szabályrendeletet alkosson.

Bognár József állatorvos jelentése szerint az állategészségügy is meglehetősen mondható.

Ujházy Sándor kir. főgyógyászjeltes jelenti, hogy április végén a törvényszéki fogház lakóinak száma 112 volt, május hónapban gyarapodás 69, apadás 78, maradt 103. Fegyelmi fogházról ellen 1, letartóztatás ellen 3 esetben fordult elő.

A jelentések és előterjesztések tudomásul vétele után az ülés véget ért.

Nyilttér.)*

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy **műfestő- és vegyészeti tisztító-intézetemet**

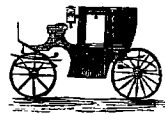
f. évi május hó 1-től **Haltér I. szám alá** (Kaltneckert-ház halpiacra néző oldalán) helyeztem át.

A nagyérdemű közönség szíves megbízásait a jövőben is kérve — vagyok

teljes tisztelettel
Rehorska Vilmos.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy a **KESZEI-féle, székesfehérvári, jöhrnevé gyárat** átvettük s azt mostantól kezdve

Borza Ignác és Társa

néven tovább vezetjük.

Egyben igen kérjük a mélyen tisztelt közönséget és kereskedő urakat, amennyiben

kocsi alkatrészekben, kész gazdasági-és uri kocsikban, hajlított famunkákban, tömören hajlított és kerti székekben s asztalfelszerelésekben

bármiféle szükségletük volna, forduljanak teljes bizalommal hozzánk s iparkodni fogunk jó munkánkkal és méltányos árainkkal a t. bevöközönség igényeit minden tekintetben kielégíteni.

Fatörzsek metszését is eiváitjuk. Megrendelések azonnal eszközöltnék. **Használt kocsik becsorítottunk.** Uri-kocsi raktárunkat a legrovidebb idő alatt felállítjuk. 10—1

Kiváló tisztelettel

Borza Ignác és Társa
Székesfehérvár,
Széchenyi-utca 81. szám.

Üzlet megnyitás.

Üzlet megnyitás.

Alulírott tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy helyben, **Alsó-Királysor 5. szám alatt**

asztalos üzletet

nyitottam. Sok évi tapasztalatom folytán azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek megfelelő **diszjunkciókat, salon-, ebédlő- és hálószoba, úgy mindennemű vendéglői- és kávéházi berendezéseket, a legfinomabb épületmunkákat** a legizlésebb és legszolidabb kivitelben elkészíthetem.

A n. é. közönség szíves támogatását kérve, maradok

teljes tisztelettel

Kuti Márton
épület- és bútorsztalos, Alsó-Királysor 5. szám.